

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 376/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2016 a jeho uznesením z 22. septembra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením z 22. septembra 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal 4. mája 2016 na sťažovateľa obžalobu pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že *„dňa 02. 05. 2016 v čase o 14.25 h viedol bez príslušného vodičského oprávnenia osobné motorové vozidlo zn. [REDAKOVANÉ] ev. č. [REDAKOVANÉ], v obci [REDAKOVANÉ] po ul. [REDAKOVANÉ] v smere od ul. [REDAKOVANÉ] kde bol pri vedení vozidla zastavený a kontrolovaný hliadkou OO PZ Michalany, pričom pri kontrole bolo lustráciou v evidencii vodičov zistené, že mu bol rozsudkom Okresného súdu Trebišov pod sp. zn. 0 T/139/2012, vydaným dňa 13. 12. 2012, uložený trest zákazu činnosti v trvaní 3 roky po výkone nepodmienečného trestu, a to v dobe od 24.05.2014 do 24.05.2017, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24. 01. 2013“* (citácia z obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov, ktorej fotokópiu sťažovateľ pripojil k svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, pozn.). Uznesením Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 T 66/2016 z 5. mája 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 54/2016 z 23. mája 2016 bol sťažovateľ

z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby.

Voči sťažovateľovi ako obžalovanému bolo okresným súdom vedené aj trestné konanie pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona pod sp. zn. 4 T 65/2013 a konanie pre zločin nedovolaného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 a 2 Trestného zákona pod sp. zn. 5 T 3/2016. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 65/2013 z 12. januára 2016 spojil na spoločné konanie trestné veci sťažovateľa vedené okresným súdom pod sp. zn. 4 T 65/2013 a sp. zn. 5 T 3/2016 a uznesením z 27. júla 2016 veci vedené pod sp. zn. 4 T 65/2013 a sp. zn. 0 T 66/2016 s tým, že spoločné konanie (pre všetky tri označené trestné činy, pozn.) bude ďalej vedené pod sp. zn. 4 T 65/2013.

Sťažovateľ 21. júla 2016 podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016 zamietol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku. Okresný súd označeným uznesením z 28. júla 2016 zároveň rozhodol, že neprijíma písomný sľub sťažovateľa ako náhradu za väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nenahrádza väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktoré bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 0 T 66/2016 z 5. mája 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 54/2016 z 23. mája 2016, sa vzťahujú aj na zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 a 2 Trestného zákona (o ktorom bolo konanie okresným súdom pôvodne vedené pod sp. zn. 5 T 3/2016, pozn.).

Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 4 Tos 85/2016 z 22. septembra 2016 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016 ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namietané porušenie svojich ústavou a dohovorom garantovaných práv označených v sťažnosti odôvodňuje najmä takto:

„A/

Krajský súd v Košiciach sa riadne nevysporiadal s jeho (sťažovateľovými, pozn.) argumentmi a námietkami uvedenými v sťažnosti zo dňa 04. 08. 2016, a preto rozhodnutie zo dňa 22. 09. 2016, sp. zn. 4 Tos/85/2016-276 je nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

... Krajský súd v Košiciach ako ani Okresný súd v Trebišove neuvádza konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' dôvod väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1, písm. c) Trestného poriadku. Uznesenie o zamietnutí žiadosti Krajský súd v Košiciach odôvodňuje tým, že žiadosť zamietol s poukazom na minulosť sťažovateľa, čo sťažovateľ považuje za hmlisté, neisté a konkrétnymi skutočnosťami neodôvodnené. ... Nie sú prítomné také dôvody väzby, ktoré by boli založené na skutočnostiach preukazujúcich, že prepustenie sťažovateľa na slobodu môže spôsobiť následky, ktoré sú obsahom obavy ako väzobného dôvodu. Takáto skutočná obava nevyplýva z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Košiciach.

... Sťažovateľ vidí zásadné porušenie svojich základných ľudských práv aj v tom, že... došlo k rozšíreniu dôvodov väzby aj na zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami. Pričom Krajský súd v Košiciach sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa uvádzaných v sťažnosti, že sa jedná ešte o skutok, ktorý sa mal stať v roku 2008, pričom doteraz neboli žiadne dôvody väzby prítomné.

Absencia uvedenia konkrétnych skutočností má za následok absenciu jednej zo základných podmienok na ďalšie trvanie väzby a to existenciu niektorého z väzobných dôvodov.

... B/

Sťažovateľ sa tiež domnieva, že absentuje aj ďalšia podmienka trvania väzby spočívajúca v tom, že existuje kvalifikované podozrenie zo spáchania skutku. Trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa sťažovateľ dopustiť nemohol, keďže cesta, po ktorej išiel nie je verejnou komunikáciou.

Údajného zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa ust. § 294 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona sa mal sťažovateľ podľa obžaloby dopustiť v roku 2008, čo je viac ako osem rokov. Osem rokov pritom v tejto veci nikto dôvody väzby nevzhliadol.

Preto má sťažovateľ za to, že nie sú a ani neboli naplnené materiálne podmienky väzby.

C/

Zároveň sa sťažovateľ domnieva, že nie je splnená ani posledná podmienka pre trvanie väzby, a to aby súd postupoval vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením... Vo väzobných veciach sú v konaní pred súdom prepojené a z časového hľadiska v jednej línii existujúce priebeh dokazovania a rozhodovania s priebehom väzby, pričom väzba je viazaná na plynulé konanie a rozhodovanie vo veci samej. Sťažovateľ má za to, že úkony súdu doposiaľ nesmerovali k objasňovaniu veci samej. Úkony, ktoré súd vykonával v trestnom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Trebišov, pod sp. zn. 4 T/65/2013, podľa názoru sťažovateľa, nemožno považovať za úkony vo veci samej.

... Týmto postupom súdu dochádza aj k porušovaniu ďalšieho Ústavou garantovaného práva a to práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a rovnako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Aj pokiaľ ide o samotné rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ sa domnieva, že nebola naplnená podmienka urýchleného rozhodnutia súdu. Žiadosť obvineného o prepustenie z väzby bola podaná dňa 19. 07. 2016 /súdu doručená dňa 21. 07. 2016/, pričom termín výsluchu bol určený na deň 28. 07. 2016. Voči uzneseniu o zamietnutí žiadosti bola zahlásená sťažnosť hneď po vyhlásení uznesenia. Písomné vyhotovenie uznesenia Okresného súdu Trebišov bolo doručené dňa 03. 08. 2016, pričom hneď dňa 05. 08. 2016 bola doplnená zahlásená sťažnosť. Spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach až dňa 13. 09. 2016, teda po uplynutí mesiaca. Pričom samotné rozhodnutie Krajského v Košiciach prijaté dňa 22. 09. 2016 bolo doručované až dňa 20. 10. 2016. Celkovo rozhodovanie o prepustení z väzby sťažovateľa od podania žiadosti do doručenia rozhodnutia trvalo 3 mesiace.

... D/

Uznesením Krajského súdu v Košiciach bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Podľa názoru sťažovateľa je však citované rozhodnutie nedostatočne odôvodnené a preto nepreskúmateľné. ... Pokiaľ Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho uznesenia vôbec nereagoval na podstatnú časť sťažovateľových argumentov ako bolo uvedené vyššie a neuviedol z akých dôvodov považoval jeho argumentáciu za skutkovo i právne nepodstatnú, postupoval svojvoľne a arbitrárne, čím porušil základné právo sťažovateľa.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 22. 09. 2016, sp. zn. 4 Tos/85/2016-276 porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. 09. 2016, sp. zn. 4 Tos/85/2016-276, ktorému sa vec vracia a prikazuje opätovne rozhodnúť.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000 € ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 303,16 € do 15 dní od právoplatnosti nález, na účet právnej zástupkyne sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, rešpektujúc svoje ústavné postavenie, vychádzal ústavný súd aj z tej časti svojej ustálenej judikatúry, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je

zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

II.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením

Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, došlo aj k porušeniu jeho základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti, poukazujúc na svoju konštantnú judikatúru, uvádza, že vo veciach, v ktorých sťažovateľ namieta porušenie svojich práv v trestnom konaní, sa uplatňuje vzťah špeciálneho a všeobecného, pokiaľ ide o vzťah medzi jednotlivými čiastkovými právami tvoriacimi súčasť základného práva na súdnu ochranu garantovaného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Z uvedeného vyplýva, že čl. 46 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľ tiež namieta, je v trestných veciach v zásade aplikovateľný len na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia vzneseného voči konkrétnej osobe, t. j. na konanie a rozhodovanie vo veci samej, kým na rozhodovanie

vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy. Označený článok ústavy totiž zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto sa na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (vrátane sťažovateľom označeného čl. 48 ods. 2 ústavy, pozn.) garantujúce právo na súdnu ochranu (m. m. napr. II. ÚS 10/2016, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010). V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že obdobný záver platí, aj pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia garantovaného čl. 16 ods. 1 ústavy, keďže medzi obsahom označeného základného práva a rozhodovaním krajského súdu o väzbe sťažovateľa neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by mohla reálne viesť k vysloveniu jeho porušenia.

Vychádzajúc z uvedeného, z dôvodu, že na vec sťažovateľa (týkajúcu sa rozhodovania o jeho väzbe, pozn.) sú *ratione materiae* neaplikovateľné ustanovenia čl. 16 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v časti týkajúcej sa požiadavky na prednostné a urýchlené rozhodovanie o väzbe postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu (okrem iného) namieta, že k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru došlo (aj) tým, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v rozpore s požiadavkou na prednostné a urýchlené rozhodovanie o väzbe.

Vzhľadom na skutočnosť, že časť výhrad sťažovateľa súvisiacich s požiadavkou na prednostné a urýchlené rozhodovanie o väzbe v odôvodnení jeho sťažnosti smeruje (aj) voči postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 65/2013, ústavný súd poukazuje na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, IV. ÚS 233/09). Vychádzajúc z uvedeného, keďže sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti v súvislosti s požiadavkou na prednostné a urýchlené rozhodovanie o väzbe nenamieta postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 65/2013, ale len postup krajského súdu v napadnutom konaní, ústavný súd v tejto časti preskúmal namietané porušenie označených práv sťažovateľa len v rozsahu vymedzenom petitom jeho sťažnosti, t. j. len postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa § 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec

bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa § 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obsahom čl. 17 ústavy týkajúceho sa práva na osobnú slobodu je tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavka rozhodovať vo väzobných veciach prednostne a urýchlene je vyjadrená výslovne v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene. Rovnako požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne aj § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchllosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 345/06).

Zo sťažnosti sťažovateľa podanej ústavnému súdu, z dokumentácie k nej priloženej, ako aj zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti vyplýva, že väzobne stíhaný sťažovateľ 21. júla 2016 podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016 zamietol. Po podaní sťažnosti sťažovateľom proti označenému uzneseniu okresného súdu bol spis 13. septembra 2016 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti. Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 28. júla 2016 rozhodol napadnutým uznesením č. k. 4 Tos 85/2016-276 z 22. septembra 2016 a predmetný spis vrátil 10. októbra 2016 okresnému súdu, ktorý následne označené uznesenie krajského súdu doručoval stranám konania. Rozhodovanie krajského súdu v napadnutom konaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016 teda trvalo 28 dní (od doručenia spisu krajskému súdu 13. septembra 2016 do jeho vrátenia okresnému súdu 10. októbra 2016, pozn.).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že napriek možnej výhrade voči postupu krajského súdu, ktorý doručil (vrátil) spis okresnému súdu až po osemnástich dňoch po tom, čo rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, celkovú dobu rozhodovania krajského súdu o väzbe sťažovateľa v napadnutom konaní možno považovať z ústavného hľadiska za udržateľnú. Uvedený záver ústavný súd vyslovuje aj s ohľadom na skutočnosť, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu už nebol prípustný riadny opravný prostriedok, a teda v kontexte požiadavky na urýchlené rozhodnutie o väzbe sťažovateľa bolo rozhodujúce samotné rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti väzobnému uzneseniu okresného súdu, a nie až moment doručenia napadnutého uznesenia krajského súdu sťažovateľovi.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postup krajského súdu v napadnutom konaní nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti mohol reálne dospieť k záveru o porušení práv sťažovateľa spojených s požiadavkou na prednostné a urýchlené

rozhodovanie o väzbe, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu v časti týkajúcej sa odôvodnenosti väzobného stíhania sťažovateľa

Sťažovateľ namietané porušenie svojich v sťažnosti označených práv odôvodňuje aj arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý sa podľa sťažovateľa riadne nevysporiadal so všetkými jeho argumentmi uplatnenými v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 28. júla 2016 a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho väzobné stíhanie.

Vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia, ústavný súd ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom tých sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru, ktoré sú na vec sťažovateľa *ratione materiae* aplikovateľné. Ústavný súd pritom v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu do úvahy aj obsah uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016, keďže napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016 okrem iného podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň rozhodol, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktoré bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 0 T 66/2016 z 5. mája 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 54/2016 z 23. mája 2016, sa vzťahujú aj na zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa

§ 294 ods. 1 a 2 Trestného zákona (o ktorom bolo konanie okresným súdom pôvodne vedené pod sp. zn. 5 T 3/2016, pozn.). Okresný súd označené uznesenie odôvodnil najmä takto:

„Súd preskúmal žiadosť obžalovaného, obsah spisov a zistil, že na obžalovaného boli podané tri samostatné obžaloby, a to pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, prečin sprenevery a zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, ktoré veci spojil súd na spoločné prejednanie a rozhodnutie. Z obsahu spisov je zrejmé, že v minulosti bol šestnásťkrát odsúdený za rôznu trestnú činnosť, v deviatich prípadoch pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, pre ktorý trestný čin je prejednávaný okrem iných, aj teraz, a ide v jeho prípade ohľadne tohto trestného činu o špeciálnu recidívu. Posledné štyri odsúdenia boli na nepodmienečný trest odňatia slobody. Z uvedeného, keďže naň boli podané ďalšie obžaloby, nepochybne vyplýva, že vykonané tresty nesplnili výchovný účinok ani v minimálnej miere, obžalovaný sa dopúšťa opätovne a opakovane trestných činov.

Tvrdenie obžalovaného, že zdedil rodinný dom a vyžaduje si rozsiahlu rekonštrukciu považuje súd za vyslovene formálne, pretože z predloženého osvedčenia o dedičstve vyplýva, že rodinný dom okrem obžalovaného zdedilo ďalších päť dedičov, pričom ich podiely sú totožné a predmetom dedičstva je pomer iba 9/20 k celku.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam súd návrh na prepustenie obžalovaného z väzby ako nedôvodný zamietol. Z uvedených dôvodov súd taktiež neprijal písomný sľub obžalovaného, pretože osoba obžalovaného nedáva ani najmenšiu záruku správania sa obžalovaného uvedeného v písomnom sľube.

... Rozhodnutie o väzbe, uznesenie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 0 T/66/2016 zo dňa 5. 5. 2016 o vzatí obžalovaného [REDAKOVANÉ] do väzby z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa skutkovo vzťahovalo iba na prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona.

V rámci spoločného konania je obžalovaný stíhaný okrem iných aj pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona...

Z obsahu tohto spisu súd zistil také skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok právne kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami,

pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný spoločne s obžalovaným [REDAKOVANÉ] a takisto je daná a trvá dôvodná obava, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] bude pokračovať v trestnej činnosti. Dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti sa ešte zvýraznila skutočnosťou, že obžalovaný je teraz stíhaný pre tri trestné činy.

Podľa § 76 ods. 8 Tr. poriadku, ak je obvinený v tom istom konaní stíhaný za viac trestných činov, na určenie lehoty uvedenej v odseku 6 je rozhodujúci čin najprísnejšie trestný, rozhodnutie o väzbe sa však na tento čin musí pri vymedzení dôvodov väzby skutkovo vzťahovať. Ak je to potrebné na dosiahnutie tohto účelu, môže súd rozhodnúť o zmene dôvodov väzby.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia Trestného poriadku, keďže obžalovaný je stíhaný pre viac trestných činov, z ktorých najprísnejšie trestný je zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami a dôvody väzby sa skutkovo na zločin nevzťahovali, súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo štvrtom výroku tohto uznesenia v záujme dosiahnutia účelu ustanovenia § 76 ods. 6 Trestného poriadku. “

Krajský súd napadnuté uznesenie, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 28. júla 2016, odôvodnil najmä takto:

„Správne postupoval okresný súd, keď pri rozhodovaní o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu vykonal výsluch obžalovaného. Obžalovaný uviedol, že si je vedomý svojej bohatej trestnej činnosti v minulosti, ale skutok marenia výkonu úradného rozhodnutia nevie vyhodnotiť, či v skutočnosti spáchal, lebo v rozsudku nebolo jednoznačne uvedené, že výkon trestu zákazu činnosti sa začína až po výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody. Vozidlo šoféroval z dôvodu, že bol zranený, po poľnej ceste. Chcel sa dostať k manželke, aby ho odviezla na ošetrovanie.

Zo spisu ďalej vyplýva, že obžalovaný bol v minulosti 16-krát odsúdený. I keď väčšia časť odsúdení je staršieho charakteru nemožno opomenúť, že boli v poslednej dobe na obžalovaného podané tri samostatné obžaloby, a tieto konania boli spojené. Z obsahu spojených spisov je možné konštatovať, že skutky sa mohli stať, vykazujú znaky trestného

činu a je dôvodné podozrenie, že sa ich mohol dopustiť obžalovaný, pričom v prípade jeho ponechania na slobode by mohol v trestnej činnosti naďalej pokračovať.

Správne postupoval okresný súd, keď podľa § 76 ods.8 Tr. por. rozšíril dôvod väzby aj o skutok z pripojeného spisu kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu a s poukazom na minulosť obžalovaného neprijal jeho písomný sľub a nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Odvolací súd je tiež toho názoru, že v danom štádiu trestného konania rozhodnutie okresného súdu má zákonný základ, avšak je potrebné uviesť, že nie je možné vylúčiť, aby v priebehu konania dôvody väzby pominuli, resp., aby mohli byť nahradené niektorým zo zabezpečovacích opatrení.

Odvolací súd poukazuje na dôvody napadnutého uznesenia okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje. “

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Vychádzajúc predovšetkým z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj z odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, ústavný súd konštatuje, že označené súdne rozhodnutia poskytli náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa, ktorými spochybňoval opodstatnenosť svojho väzobného stíhania. Krajský súd, reagujúc na podstatné výhrady sťažovateľa uplatnené v jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu pritom podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom objasnil, prečo považoval rozhodnutie prvostupňového súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby za zákonné a vecne správne.

Vo vzťahu k podstate výhrad sťažovateľa, ktorý namieta absenciu konkrétnych skutočností opodstatňujúcich jeho väzobné stíhanie v napadnutom uznesení krajského súdu, ústavný súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj

z obsahu uznesenia okresného súdu vyplýva, že vo veci konajúce súdy za hlavný dôvod pretrvávajúcej obavy z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom považovali jeho bohatú kriminálnu minulosť (sťažovateľ bol v minulosti 16-krát odsúdený za spáchanie trestného činu, pozn.) a najmä skutočnosť, že v čase rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo voči nemu už v spoločnom konaní vedené trestné stíhanie až pre tri trestné činy vrátane jedného zločinu (nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami), na ktorý okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 65/2013 z 28. júla 2016, ktorým zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, rozšíril dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ustálené pri vzatí sťažovateľa do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 0 T 66/2016 z 5. mája 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 54/2016 z 23. mája 2016. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd aj námietku sťažovateľa týkajúcu sa nedostatku materiálnych dôvodov väzby, keďže súd pri rozhodovaní o väzbe neposudzuje vinu obvineného (obžalovaného), ale (okrem iného) zisťuje existenciu skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie, že obvinený (obžalovaný) spáchal trestný čin, pre ktorý je stíhaný. V štádiu trestného konania po podaní obžaloby je pritom miera tohto podozrenia z podstaty veci vyššia, než je to v štádiu prípravného konania, pričom z dokumentácie predloženej ústavnému súdu sťažovateľom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by toto podozrenie v jeho prípade v relevantnej miere rozptyľovali.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že právny záver krajského súdu, ako aj okresného súdu o tom, že v danom štádiu trestného konania na strane sťažovateľa ako obžalovaného boli naplnené formálne i materiálne podmienky tzv. preventívnej väzby ustanovené v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, možno v okolnostiach posudzovanej veci považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľný. Ústavný súd v tejto súvislosti opätovne pripomína, že jeho úlohou nie je nahrádzať rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ale chrániť ústavnosť, a preto ak výklad a aplikácia právnych noriem zo strany všeobecných súdov v konkrétnom prípade nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo svojvôle, ústavný súd nemá dôvod do ich postupu a rozhodnutí zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2017